

системи топографо-геодезичного та навігаційного забезпечення Збройних Сил України з урахуванням інтеграції з геоінформаційними системами військового та загальнодержавного призначення;

- проведення науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт з метою розроблення топографо-геодезичних, картографічних та навігаційних засобів для прийняття їх на озброєння в Україні;
- оснащення (переоснащення) військ топографо-геодезичними та навігаційними засобами, рухомими геоінформаційними комплексами;
- нарощування обсягів створюваної топографо-геодезичної інформації, підвищення ефективності топографо-геодезичного виробництва;
- здійснення технологічної інтеграції з державною системою навігаційного забезпечення;
- організація дослідної експлуатації геоінфор-

маційної системи Збройних Сил України та відпрацювання її взаємодії з іншими системами військового призначення;

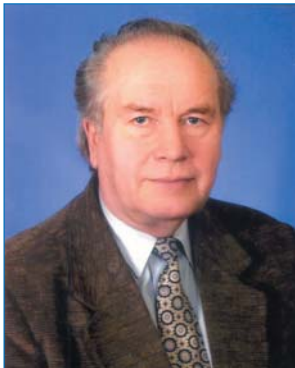
- створення системи підготовки військових фахівців з геоінформаційного та навігаційного забезпечення.

Таким чином, за час незалежності України вдалося завершити оптимізацію структури та чисельності топографічної служби Збройних Сил, створити замкнутий технологічний цикл топографо-геодезичного виробництва, сформувати нормативно-правову базу для його організації та наростити виробничий потенціал, який дозволяє забезпечити потреби військових у топографо-геодезичній інформації. Наразі топографічна служба Збройних Сил України сформована і здатна ефективно вирішувати свої завдання.

Надійшла 05.11.10

* * *

ОЛЕГУ ІВАНОВИЧУ ШАБЛІЮ – 75

14 листопада 2010 р. виповнилося 75 років від дня народження відомого вченого-географа, доктора географічних наук, заслуженого професора Львівського національного університету імені Івана Франка, завідувача кафедри економічної і соціальної географії цього університету, дійсного члена Наукового товариства імені Шевченка (НТШ) Олега Івановича Шаблію.

Професор О. І. Шаблій вніс вагомий вклад у розвиток методології, теорії та методики сучасної суспільної географії. Найважливіші його наукові ідеї і розробки стосуються таких питань: наукове обґрунтування понять загального об'єкта (предмета), конкретних об'єктів, змісту суспільної географії; класифікація наукових проблем суспільної географії, її наукових теорій і концепцій, методів досліджень, природно-ресурсного потенціалу; наукова періодизація розвитку української суспільної географії.

Значним є внесок ученого і в розвиток української картографії. Завдяки своїм теоретичним та методичним розробкам, оригінальним картографічним творам, дослідженням історії української картографії та історії картографії України професор О. І. Шаблій став гідним продовжувачем картографічної школи С. Л. Рудницького і В. М. Кубійовича.

О. І. Шаблій народився 14 листопада 1935 р. у хліборобській родині в с. Курівці Зборівського району Тернопільської області. Після закінчення з відзнакою в 1954 р. Бережанського педагогічного училища став навчатися на кафедрі економічної географії географічного факультету тоді Львівського державного університету імені Івана Франка.

Відтоді й дотепер життєвий шлях і наукова діяльність Олега Івановича нероздільно пов'язані з цим університетом: старший лаборант (1959), викладач (1962), доцент (1968), професор (1988), завідувач кафедри (1990). У 1966 р. захистив кандидатську дисертацію на тему "Лісопромисловий комплекс Українських Карпат (тенденції розвитку і структура)". Долаючи владні перепони, 1978 р. успішно захищає дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора географічних наук на спеціалізованій раді Ленінградського державного університету на тему "Міжгалузеві територіальні комплекси (проблеми теорії і методики дослідження)".

Використання картографічного методу дослідження та картографо-математичного моделювання – традиційна сфера наукового пошуку вченого. Із середини 1980-х років, з картографічним доробком у декілька створених середньомасштабних карт міжгалузевих комплексів Українських Карпат, починається активна діяльність ученого на ниві картографії. О. І. Шаблій очолює групу з розроблення фундаментального середньомасштабного "Атласу господарського комплексу Івано-Франківської області" (1985) – першого в Україні ґрунтового комплексного науково-довідкового атласу окремої області. 1988 р. атлас було відзначено Державним комітетом СРСР з народної освіти та Центральним комітетом профспілок працівників освіти, вищої школи і наукових закладів. Пізніше такого ж типу великоформатні атласи були розроблені для Львівської області (1988-1991) та міста Львова (1991-1993). Всі атласи підготовлені в рукописному вигляді.

За ініціативою О. І. Шаблію при кафедрі економічної географії Львівського державного університету в 1988 р. було створено науково-дослідну лабораторію комплексного атласного картографування, наукове керівництво якою доручають Олегу Івановичу. Крім вищезгаданих атласів Львівської

області та міста Львова, у лабораторії за єдиною програмою було розроблено три шкільно-краєзнавчих атласи Львівської, Івано-Франківської та Закарпатської областей (голова редакційних колегій – О. І. Шаблій). Атласи були підготовлені до видання та видані відповідно у 1989, 1990 і 1991-му роках Науково-редакційним картоукладальним підприємством ВКО "Картографія" (нині – ДНВП "Картографія"), чим було започатковано плідну і тривалу співпрацю вченого і цього київського спеціалізованого картографічного підприємства.

У 2000 р. в київському картографічному видавництві "Мапа" побачило світ перше видання "Атласу Львівської області" із серії "Моя мала Батьківщина", відповідальним редактором і головою редакційної колегії якого є О. І. Шаблій. Атлас витримав уже сім перевидань.

Професор О. І. Шаблій як член редакційної колегії "Національного атласу України" (2007) взяв активну участь у загальному редагуванні цього фундаментального картографічного твору. Маючи особливу думку щодо структури та принципів національних атласів, учений своїми зауваженнями і пропозиціями сприяв поліпшенню його змісту.

У 2007-2010-му роках під керівництвом О. І. Шаблія у Львівському національному університеті імені Івана Франка із залученням наукових установ міста розроблено "Комплексний атлас Львова", який передано для підготовки до видання та друку в картографічне видавництво.

Вагомим є внесок ученого у дослідження історії української картографії та географії. Завдяки його невтомній і плідній науковій та громадській діяльності суспільству повернуто призабуті імена діяльних українських географів і картографів – академіка Степана Рудницького та професора Володимира Кубійовича. О. І. Шаблій ґрунтовно дослідив наукову спадщину С. Л. Рудницького і аргументовано визначив його роль у розвитку української національної картографії як її засновника. Уперше в Україні Олег Іванович упорядкував і видав у двох томах наукові праці професора В. М. Кубійовича загальним обсягом близько 2000 сторінок (Париж – Львів, 1996; 2000). Глибокі розвідки вченого про наукову діяльність і життєвий шлях В. М. Кубійовича започаткували в Україні цілий напрям історико-географічних та історико-картографічних досліджень наукового доробку творця "Атласу України й суміжних країв" (1937) та багатотомної "Енциклопедії українознавства", а також зніщували низку заходів з достойного вшанування його пам'яті.

Виданнями книги "Професор Опанас (Афанасій) Ващенко" (2001) Олег Іванович започаткував створення серії науково-навчальних видань "Постаті українського землезнання", в яких висвітлюється життєвий шлях і наукова діяльність видатних українських географів. Серед перших дванадцяти видань серії (редактор – О. І. Шаблій) вийшли, зокрема, книги, присвячені науковій спадщині професора В. Кубійовича (2006) та академіка С. Рудницького (2007).

У колі наукових інтересів ученого також пробле-

ми встановлення та унормування назв географічних об'єктів України, за декомунізацію та дерусифікацію яких він бореться. О. І. Шаблій є членом Міжвідомчої науково-методичної ради з питань географічних назв, одне із завдань якої – участь у підготовці пропозицій щодо формування напрямів державної політики у встановленні, унормуванні, обліку, реєстрації, використанні та збереженні географічних назв.

О. І. Шаблій є автором і співавтором близько 550-ти наукових праць, у т. ч. майже 40-ка монографій та навчальних посібників. Головні з них: "Лісопромислові комплекси Української РСР (питання теорії і моделювання)" (1973), "Межотраслевые территориальные системы (проблеми методологии и теории)" (1976), "Академік Степан Рудницький – фундатор української географії" (1993), "Соціально-економічна географія України" (1994, 2000), "Володимир Кубійович: енциклопедія життя і творення" (1996), "Суспільна географія: теорія, історія, українознавчі студії" (2001), "Основи загальної суспільної географії" (2003).

Значну увагу ювіляр приділяє вихованню географів вищої кваліфікації. За його керівництва і консультування захищено 18 дисертацій, у т. ч. дві докторських.

Професор О. І. Шаблій виконує велику науково-організаційну роботу. З відновленням діяльності в Україні у 1989 р. Наукового товариства імені Шевченка його обрано членом товариства і головою Географічної комісії (1990), з 1992 р. він дійсний член, а з 2002-го – заступник голови НТШ. За особливі заслуги у розвитку науки й освіти його обрано дійсним членом Української екологічної академії (1993) та академіком Академії наук вищої школи України (1996). Він також був ученим секретарем (1980-1990) і головою Львівського відділу Українського географічного товариства (1990-1995), а нині є почесним членом цього товариства (1995).

У 2000 р. організував і став шеф-редактором нового всеукраїнського часопису "Історія української географії". Член редколегій кількох наукових періодичних видань: "Український географічний журнал", "Економічна і соціальна географія", "Вісник Львівського університету. Серія географічна", "Регіональна економіка" та ін. О. І. Шаблій зніщював проведення кількох міжнародних наукових конференцій на тему: "Історія української географії та картографії" у Тернополі (грудень 1995 р., присвячена 95-річчю від народження В. Кубійовича; жовтень 2000 р., присвячена 100-річчю від народження В. Кубійовича; грудень 2007 р., присвячена 130-річчю від народження С. Рудницького; листопад 2010 р., присвячена 110-річчю від народження В. Кубійовича).

Своїми науковими працями професор О. І. Шаблій збагатив здобутки національної картографії, активно пропагує україноцентричний та гуманістичний підходи в географічній картографії.

Щиро вітаємо Вас, шановний Олеже Івановичу, з ювілеєм і зичимо плідної пори для нових звершень на науковій та освітній ниві! Бажаємо Вам міцного здоров'я і творчого довголіття!

**Українська картографічна асоціація,
редколегія "Вісника геодезії та картографії"**